

**OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA:
PRAKSEOLOGIA W SZTUCE WOJENNEJ. WOJSKA LĄDOWE
W KSZTAŁTOWANIU BEZPIECZEŃSTWA – KALISZ, 8-9
KWIETNIA 2023 R.**

W dniach 8 – 9 kwietnia 2023 roku, w Kaliszu, w murach Akademii Kaliskiej imienia Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, przeprowadzona została ogólnopolska konferencja naukowa, której tematem była *Prakseologia w sztuce wojennej oraz Wojska Lądowe w kształtowaniu bezpieczeństwa*. Otworzyła on cykl corocznych spotkań naukowców zajmujących się naukami o bezpieczeństwie, których celem jest wymiana poglądów oraz wniesienie nowych wartości do teorii sztuki wojennej w obszarze sprawnego działania różnych rodzajów wojsk.

Organizatorem konferencji był Instytut Nauk o Bezpieczeństwie Akademii Kaliskiej. W roli współorganizatorów wystąpili naukowcy Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu, Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie, Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie, Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego (PTG) oraz Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. Wśród instytucji wspierających organizatorów wymienić można Wojskowe Centrum Rekrutacji w Kaliszu, 12 Wielkopolską Brygadę Obrony Terytorialnej oraz TELDAT Bydgoszcz. Obsługę medialną zapewniały Telewizja Polska TVP3 Poznań oraz Radio Poznań.

Genezy sytuacji problemowej, która podjęta została na przeprowadzonej konferencji należy doszukiwać się w wojnie na Ukrainie oraz w zmianach dokonujących się w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności w Wojskach Lądowych. Trwająca za wschodnią granicą wojna dobitnie pokazuje, że ciągle aktualne pozostaje pytanie: Jak zwyciężać i jak nie dać się pobić? Teoretycznie słabsza Armia Ukraińska skutecznie prowadzi kampanię obronną opierając się operacjom zaczepnym „drugiej armii świata”. Szczegółowa analiza poszczególnych operacji, bitew i bojów, a także działań podejmowanych przez różnego rodzaju służby i organizacje skłania do sformułowania tezy, że istnieją pewne zalecenia, przestrogi i fortele, których stosowanie przybliży do zwycięstwa lub co najmniej udaremnia skuteczność zabiegów przeciwnika. Te reguły mogą spełniać

rolę prakseologicznych dyrektyw sprawnego działania i są podstawą racjonalnego funkcjonowania wszelkiego rodzaju decydentów, dowództw, sztabów i wojsk w skali taktycznej, operacyjnej i strategicznej. Biorąc powyższe pod uwagę sformułowano cel konferencji, którego istota dotyczyła wymiany poglądów w obszarze teorii walki zbrojnej, a w szczególności sprawnego działania, wiodącego na naszym teatrze rodzaju wojsk – Wojsk Lądowych.

Organizatorzy przyjęli założenie, że w trakcie konferencji rozpatrzony zostanie problem badawczy, którego rozwiązanie będzie się zawierało w odpowiedzi na pytanie: *Jakie powinny być kierunki przemiany Wojsk Lądowych, aby zapewnić ich sprawność funkcjonowania w obliczu współczesnych wyzwań i zagrożeń?* Ponadto sformułowano poniższe szczegółowe problemy badawcze:

1. Jak przedstawia się współczesne ryzyko, szanse, wyzwania i zagrożenia bezpieczeństwa państwa?
2. W czym wyraża się ewolucja współczesnej sztuki wojennej?
3. Jakie jest miejsce i rola współczesnych Wojsk Lądowych w sztuce wojennej?
4. Jak kształtują się aktualne funkcje i zadania Wojsk Lądowych?
5. W jaki sposób uwarunkowania współczesne wpływają na sprawność funkcjonowania Wojsk Lądowych?
6. Jakie są kierunki przemian strukturalnych i organizacyjnych współczesnych Wojsk Lądowych?
7. Jakie zmiany zachodzą w wyposażeniu i taktyce działania Wojsk Lądowych?
8. Jak przedstawia się sprawność współdziałania Wojsk Lądowych z komponentami innych rodzajów wojsk?
9. Jak przedstawia się sprawność współdziałania Wojsk Lądowych z układem pozamilitarnym?

W konferencji aktywnie uczestniczyło ponad 300 profesorów, doktorów, doktorantów, oficerów, funkcjonariuszy i studentów, a w tym co najmniej 20 członków Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego. Poza tym możliwe było śledzenie przebiegu konferencji w bezpośredniej transmisji z wykorzystaniem YouTube. Dyskusja naukowa podczas konferencji prowadzona była w czterech panelach tematycznych oraz podczas przerw i rozmów kularowych. Konferencję otworzył dyrektor Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie Akademii Kaliskiej i jednocześnie wiceprezes do spraw naukowych PTG, prof. dr hab. inż. Jarosław Wołęjszo. W pierwszym dniu zorganizowano dwa panele. Pierwszy

zatytułowany *Sprawność funkcjonowania i kierunki przemian współczesnych Wojsk Lądowych* moderował wicedyrektor Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie i jednocześnie członek PTG prof. dr hab. inż. Jan Posobiec. W panelu wystąpili prof. dr hab. Bogdan Szulc, prof. dr hab. Mirosław Sułek (Przewodniczący Rady Naukowej PTG), prof. dr hab. Ryszard Jakubczak, prof. dr hab. inż. Marian Kopczewski, płk dr hab. inż. Artur Michalak oraz płk dr hab. Juliusz Tym. Wśród podjętych tematów znalazły się społeczne i etyczne konteksty wojny, wojska obrony terytorialnej w działaniach na Ukrainie, obrona przeciwlotnicza wojsk lądowych, współdziałanie wojsk i straży granicznej na granicy polsko-białoruskiej, a także działania wojsk lądowych w terenie zurbanizowanym. Na wyróżnienie zasługuje wystąpienie prof. dr hab. Mirosława Sułka, który przedstawił relacje prakseologii, sztuki wojennej i potęgotometrii w kontekście sprawnego działania i kalkulacji stosunków sił.

Drugi panel, zatytułowany *Ewolucja sztuki wojennej. Rola i miejsce Wojsk Lądowych we współczesnej sztuce wojennej* prowadził przewodniczący Terenowego Oddziału PTG w Kaliszu dr hab. inż. Konrad Malasiewicz. Panel rozpoczęli naukowcy reprezentujący Akademię Sztuki Wojennej: prof. dr hab. Andrzej Polak i płk dr hab. inż. Jacek Lasota. Te bardzo interesujące wystąpienia poświęcone były wyzwaniom współczesnej sztuki wojennej, szczególnie w perspektywie konfliktu na Ukrainie. Równie ciekawą prezentację, poświęconą wykorzystaniu wojsk raketowych i artylerii w kontekście wojny na Ukrainie, miał członek PTG, dr hab. inż. Tomasz Rubaj. Godne uwagi było również wystąpienie pani ppor. dr inż. Iwony Szkudlarek, która w dniu święta kobiet przedstawiła wyniki swoich badań poświęcone kobietom żołnierzom w Wojskach Lądowych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

W drugim dniu konferencji, równolegle przeprowadzono dwa panele dyskusyjne. Pierwszy z nich, zatytułowany *Sprawność współdziałania Wojsk Lądowych z układem militarnym i pozamilitarnym* prowadził członek Zarządu PTG do spraw gier wojennych, dr hab. inż. Marek Kubiński. W jego trakcie wyniki swoich badań zaprezentowało dziewięciu doktorantów. Do najciekawszych zaliczyć należy wystąpienie oficera rezerwy, płk. dypl. inż. Krzysztofa Gramsza poświęcone wykorzystaniu nowoczesnych technologii w szkoleniu żołnierzy i pododdziałów Wojsk Lądowych. Bardzo interesujące zagadnienia omówili również mgr Piotr Peksa i mgr inż. Mateusz Czekąła. Pierwszy z nich zaprezentował wyniki badań nad komercyjnym zastosowaniem

bezpilotowych statków powietrznych jako improwizowanych ładunków wybuchowych. Drugi zapoznał słuchaczy ze specyfiką i bezpieczeństwem użytkowania broni czarnoprochowej.

Równolegle prowadzony był drugi panel obrad poświęcony *Wojskom Lądowym wobec współczesnych wyzwań i zagrożeń bezpieczeństwa państwa*. Jedną z prowadzących panel była członek PTG pani dr Zuzanna Przyłuska. W dyskusji wzięło udział dziewięciu występujących. Wśród najciekawszych prezentacji na uwagę zasługiwało wystąpienie mgr. inż. Roberta Palki poświęcone budowaniu świadomości sytuacyjnej na poziomie taktycznym z wykorzystaniem systemu BMS Jaśmin. Równie zajmująca była prezentacja mgr. Pawła Lucińskiego koncentrująca się na opisie wykorzystania portalu RZIIKP Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w zarządzaniu kryzysowym.

Dla organizatorów przeprowadzenie konferencji było ważne z dwóch powodów. Po pierwsze miała ona zainaugurować coroczny cykl spotkań poświęcony wyzwaniom, przed którymi stoją poszczególne rodzaje sił zbrojnych, oraz zachęcić naukowców do prezentowania swoich wyników pracy w tym obszarze. Po drugie, w praktyczny sposób prezentowała zaangażowanie członków, powstałego 31 stycznia tego roku, kaliskiego terenowego oddziału Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego, w działalność naukową, organizacyjną i statutową towarzystwa. Pośród najbardziej zaangażowanych w organizację z ramienia PTG wyróżnić należy prof. dr hab. inż. Jarosław Wołęjszo, który przewodniczył komitetowi naukowemu konferencji, dr hab. inż. Krystiana Frącika, który był jego zastępcą, dr Zuzannę Przyłuską, przewodniczącą komitetu organizacyjnego oraz dr Monikę Majchrzak, która była jej zastępcą. Ponadto w skład komitetu naukowego z ramienia PTG wchodzi prof. dr hab. inż. Jan Posobiec, dr hab. inż. Konrad Malasiewicz, dr hab. inż. Marek Kubiński, dr hab. inż. Tomasz Rubaj, dr hab. inż. Waldemar Scheffs, dr hab. Ireneusz Dziubek, dr inż. Sławomir Wronka, dr Bogumiła Pawlaczyk, dr Roman Kaszubowski, dr Wojciech Winkler, dr Zofia Marciniak i dr Zuzanna Przyłuska. Pracę organizacyjną efektywnie wspierali dr Zofia Marciniak i mgr Kamil Przyłuska. Wymienieni stanowią cały skład tworzący oddział terenowy PTG w Kaliszu.

W rozmowach kularowych z uczestnikami konferencji można było usłyszeć różnorodne komentarze. Obok uwag krytycznych, pojawiających się praktycznie na wielu spotkaniach naukowych, przeważały opinie podkreślające celowość jej organizacji, gratulujące doboru tematów i prelegentów oraz wskazujące na wysoki

merytoryczny poziom prezentacji poszczególnych zagadnień. Zgodnie określono, że ustalony cel konferencji został osiągnięty, a idea dyskursu naukowego w tym obszarze jest pożyteczna zarówno z perspektywy nauk o bezpieczeństwie, prakseologii oraz geopolityki.

Konrad Malasiewicz, Jarosław Wołeszo

THE ASSOCIATION FOR THE STUDY OF ETHNICITY AND NATIONALISM CONFERENCE – LOUGHBOROUGH, 2nd-5th APRIL 2023

The Association for the Study of Ethnicity and Nationalism (ASEN) is a research organization originating from the London School of Economics (LSE). In the main focus of ASEN -as the name suggests- is to research the question of ethnicity and nationalism. ASEN is born in the early 1990's from the intellectual circles of the LSE where under the leadership of Anthony D. Smith¹ a group of researchers were analyzing nationalism with an interdisciplinary approach. Since then, ASEN has grown to be one of the most influential organizations in the world regarding studying ethnicity and nationalism. ASEN is also responsible for publications. The organization is connected to the publication of two important journals: *Nations and Nationalism* and *Studies in Ethnicity and Nationalism*. Both journals are very highly rated worldwide, and they are known for publishing one of the most significant articles concerning nationalism. Nevertheless, the subjects of these journals is not just that but several other important subjects like multiculturalism, ethnicity, identity, cultural diversity, religion, space, media, imperialism, state, democracy, philosophy. Besides publishing, the main activity of ASEN is to organize an annual conference about nationalism. This conference is known for its high-quality plenary lectures and that it attracts the attention of researchers from all around the world.

This year the ASEN conference was titled *Nationalism and Multiculturalism*. These two subjects were in focus this year, but the participants of the conference touched on several other important questions. The ASEN Conference 2023 was held at Loughborough University. This university is most famous because of its sport facilities but overall, it has high quality research in several disciplines, it is often considered to be in the top 10 best universities in the UK. At this institution everything was given to hold a prestigious conference. The town of Loughborough is mostly known for the university. It is located in

¹ Anthony D. Smith (1939-2016), British sociologist, one of the founders of the nationalism studies, author of *Ethnic Origins of Nations* (1987) (editors' note).

the East Midlands, halfway between Leicester and Nottingham. The venue was more than satisfactory for conducting a few-day-long conference. The professional staff smoothly organized the event, where the participants had a chance to take part in inspiring lectures and panel sessions.

The schedule started on 2nd April evening with the Gellner Lecture. The Gellner Lecture traditionally takes place on the eve before the official start of the conference. It is named after Ernest Gellner² who took a prominent role in the early stage of developing nationalism studies. This year the lecture was held by Andrew Wilson and it was titled *Ukraine at War: Baseline Identity and Social Construction*. The official start of the conference was on 3rd April at 10.00 a.m., and it started with the necessary registration. Right after that the first lecturer was Michael Billig. He is known for his work called *Banal Nationalism*, an influential work on the study of nationalism. His book addressed nationalism not necessarily as a political or sociological phenomenon but rather from the perspective of everyday life. Though Billig himself claimed his research does not concern nationalism in the recent years nevertheless his earlier work makes him one of the most important researchers of the subject. His lecture was titled *Banal Nationalism and Banal Internationalism*. In his lecture Billig addressed several important questions like the how nationalism created the idea of the nation-state, the importance of myth for national thinking, and emphasized that nationalism is not just the idea of a nation, but a way how we can view the world. He argued that the Olympics in its modern form - where nations compete - would not have been possible in the ancient era, simply because the national identity was not present in that form as it is today. After his lecture, the plenary sessions started. Because of the many participants there were four plenary sessions going at the same time. The plenary session block was marked as "A" and the parallel sessions were marked with numbers. By this system, the schedule looked like this: A1 – National education, A2 – Migrant integration and acculturation, A3 – Migration, exclusion, and racism, A4 – Multinationalism and multiculturalism. Since the sessions were held parallel, I had the chance to attend only one of the panels. I attended to the session A3. This session contained several interesting presentations

² Ernest A. Gellner (1925-1995), British anthropologist and philosopher, native of Czechoslovakia, author of the book *Nations and Nationalism* (1983) translated into 24 languages (editors' note).

which was followed by a fruitful conversation. The most important presentation of the session was held by Luis Escobedo who is a Peruvian researcher concerned by the Hungarian minority in Romania. By analyzing the Romanian and Hungarian media about coexistence and the incident of the town of Ditró (rom. Ditrău, Harghita district), where the local population opposed the immigration of Sri Lankan bakers. His presentation draw focus on an important phenomenon that how an already multicultural society reacts for a contemporary conflict of multiculturalism.

After a half hour break the next panel session started at 14.00. The "B" unit was made of the following subjects: B1 – Nationalist discourse, B2 – Ethnic and religious identities, B3 – War and Ukraine, B4 – National identity and media. From these I have attended the B2 session about Ethnic and religious identities. The session proved to be very fascinating and addressed the problem of religious and ethnic identity with examples all around the world. The first presentation was held by Promise Ejiofor who talked about Igbo people in Nigeria who consider themselves Jewish. Their identity is strongly connected to Jewishness, yet they are not widely accepted by international Jewish communities. The second presentation was the work of Zeynep Tuba Sungur who talked about how national identity was constructed in the Islamic Republic of Afghanistan. Afghanistan is a multi-ethnic state that had to create some kind of national identity after the fall of the Taliban regime in 2001. The Afghan identity was constructed and popularized by the Islamic Republic of Afghanistan, yet the religious, ethnic, cultural differences kept the country divided. It was also very inspiring to listen to the presentation of Reynolds Scott-Childress who emphasized in his work how race and ethnicity is very differently understood in the USA than in Europe. After this session, the lunch break was next and there was only one session left for the day. Session "C" was concerning C1 – Gender, C2 – Minority rights, C3 – Far right and populism, C4 – Policy and political actions. I took part in the session C2 about minority rights. Here we could listen about how minority rights are organized in Poland, how the minorities are represented in the Hungarian national assembly, and about the problem of minorities in the democratic development of the late 19th century Kingdom of Hungary.

The second day of the conference was 4th April. The schedule again started at 10.00 with a lecture. The invited plenary speaker was Vincent Martigny who presented how French identity was developing concerning multiculturalism and republicanism. His presentation was

mainly focusing on the political developments and on the emphasis of French identity. The next panel sessions started at 12.00. We continued with the panel "D" made of: D1 – Citizenship, D2 – Nation building, D3 – Multiculturalism, interculturalism and cosmopolitanism, D4 – Global perspectives sessions. From which I took part in D2 about Nation building. Here again we could take part in presentations that concern a wide range of topics and subjects from all around the world. Juan Manuel Montoro was presenting about Kosovo and the importance of the Kosovo national football team in regard to building identity and gaining recognition for the country. Taiga Tanuchi brought an interesting case-study for Australian identity while Doruk Isikci presented about the complicated identities in Cape Town, South Africa. The next plenary speaker was Marco Antonsich who addressed the problem of race regarding Italian identity. After the break, the next session the "E" panel sessions started. It consisted of E1 – Digital and social media, E2 – Theorisation, E3 – Ethnicity and nationalism. During the Theorisation session we could see several interesting approaches that would help us understand nationalism. One of the most fascinating presentations was the one of Steven Mock who showed how the method of cognitive-affective mapping can be used to understand nationalist narratives. After this session, the conference dinner took place which was organized in Tarboush Lebanese Restaurant. During the dinner, the organizers addressed the participants and thanked their contribution.

The last day of the conference was on 5th April. The day started at 9.30 this time. The first event was another panel session. This time the "F", F1 – National belonging, F2 – History, F3 – Media, culture, and nationalism, F4 – Colonialism and post-colonialism. I took part in F2 concerning History. History is indeed one of the most important disciplines concerning nationalism. The presenters touched many subjects during this session, British nationalism, everyday struggles between Poles and Ukrainians in Eastern Galicia during the interwar period, tourism in interwar Belgium and the Albanian national struggle against the Ottoman rule. The last panel session was marked as "G" and it consisted of G1 – Diversity, G2 – National education, G3 – Indigenous peoples and the nation. The G1 session about diversity attracted a great audience not only because of the thought-provoking subject but also because of prestigious presenters. First Junki Nakahara addressed the problem of racism in Japanese society, and later Roi Pérez-Boquete and Gabriel G. Bello showed the diversity of Galician identity, Christopher Cannell showed the ironies of Scottish identity in London - this

presentation was highly popular because the presenter gave away free Scottish chocolates at some point of the presentation, maybe because of this act this presentation was called the "best" by some members of the audience - the session was closed by Marco Antonsich and Kombola T. Ramadhani Mussa with the study: Exploring the race-nation nexus: Perspectives of non-white Italians living in the UK. The last plenary event was Plenary 3: Tariq Modood and Sivamohan Valluvan in conversation. After this the conference was closed. Many participants left earlier but those who stayed during the whole course of the events had a unique experience and a chance to participate in a meaningful conference about nationalism and multiculturalism.

The conference plenary lectures are available on the Facebook page or on the YouTube channel of ASEN. More info, the schedule, pictures and the abstracts of the conference is available on the site of ASEN at asen.ac.uk.

Márk Sima